

Наталя Захарова,

кандидат історичних наук,
старший науковий співробітник,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,
заслужений працівник культури України,
м. Київ, просп. Голосіївський, 3

ОСОБА В ІСТОРІЇ: ПАРАДИГМА ВЗАЄМОДІЇ

Рец. на кн. : Славна когорта фахівців медичних бібліотек України : збірка біографічних нарисів / уклад.: С. М. Науменко, О. М. Кірішева ; наук. ред. Т. А. Остапенко ; Нац. наук. мед. бібліотека України. – Київ, 2020. – 192 с. – До 90-річчя Національної наукової медичної бібліотеки України.

Бібліотека – як заклад культури вбирає в себе різні аспекти суспільного життя. Вона – суб'єкт діяльності у сфері науки, культури, освіти, основним завданням якого є надання можливості громадянам вільно користуватися духовними скарбами, накопиченими у бібліотечних фондах. Проте самі по собі ці інформаційні багатства не прийдуть до читача без допомоги фахівців, які збирають, зберігають і надають у користування – без бібліотекарів. Історію кожної бібліотеки цікаво вивчати не тільки у загальному плані, як історію закладу, ще цікавіше ознайомитись з особами, які її творили.

Саме таким творцям присвячено збірку біографічних нарисів «Славна когорта фахівців медичних бібліотек України», видану з нагоди 90-літнього ювілею Національної наукової медичної бібліотеки України. Видання увійшло до серії «Славні імена української медичної книги: медичні бібліотеки України в особах, документах, бібліографії» і продовжило літопис історії медичних бібліотек України в особах, представлений рядом історичних нарисів: «Державна наукова медична бібліотека України» (2002), «Обласні наукові медичні бібліотеки України: Історія. Становлення. Сьогодення» (2005), «Бібліотеки медичних вузів України. Історія. Становлення. Сьогодення» (2010), «Бібліотеки науково-дослідних інститутів Національної академії медичних наук та Міністерства охорони здоров'я України. Історія створення та розвитку» (2014).

Видання, що рецензується, відкриває звернення від укладачів, які наголошують, що ця збірка нарисів є даниною пам'яті тим працівникам медичних бібліотек України, які вже відійшли у вічність та залишили по собі не лише побудовані бібліотеки, по крихтах зібрані фонди, а й добру славу і повагу колег та медичних працівників. У книзі вшанували і нинішніх подвижників бібліотечної справи, популяризаторів медичних знань, які гідно продовжують і збагачують бібліотечні традиції. Дана збірка біографічних нарисів є ще одним важливим кроком у дослідженні історії розвитку мережі медичних бібліотек України.

Вступне слово в. о. генерального директора бібліотеки Тетяни Анатоліївни Остапенко присвячене розкриттю головної мети цієї збірки – репрезентувати біографічні довідки фахівців медичних бібліотек різних рівнів, узагальнити у фактах все розмаїття їх життя крізь призму поколінь. Адже трудова біографія кожного з них є неповторною історією, що пише історію загальну. Потенціал будь-якої бібліотеки – це кваліфіковані кадри.

У виданні «Славна когорта фахівців медичних бібліотек України» представлено основні віхи життєвого та професійного шляху 224 працівників мережі медичних бібліотек України різних рівнів, які зробили вагомий особистий внесок у становлення та розвиток медичних книгозбірень країни. Особливу увагу приділено професійним досягненням корифеїв бібліотечної справи та творчим здобуткам працівників бібліотек.

Основний інформаційний блок складають бібліографічні нариси, де представлено основні етапи наукової та бібліотечної діяльності фахівців українських медичних бібліотек. Всі вони зробили значний внесок у розбудову медичних бібліотек України. Проте хотілось би особливо виділити такого знаного і авторитетного в усьому бібліотечному світі нашої держави організатора бібліотечної справи, бібліотекознавця, бібліографа, як Раїсу Іванівну Павленко, якій також у цьому виданні присвячений бібліографічний нарис. З 1958 р. життя Раїси Іванівни пов'язано з Республіканською медичною

бібліотекою УРСР. Вона пройшла шлях від бібліотекаря до генерального директора Національної наукової медичної бібліотеки України (1975–2018), нині на заслуженому відпочинку. Р. І. Павленко була душею бібліотеки, усього колективу та читачів, серед яких багато світил української медичної науки та знаних у світі лікарів. Мені приємно було спілкуватися з людиною, яку знала як директора цієї чудової книгозбірні із середини 70-х років минулого століття. Творча, енергійна, завзята, відкрита до всього нового. Директор, яка стала душею культурного життя бібліотеки і залучала до прекрасного весь колектив: виставки живопису, концерти, презентації, творчі зустрічі... І досі в бібліотеці залишилась чудова робоча і творча атмосфера, яку зберігають її працівники. Багатьох чудово знаю і із задоволенням з ними спілкуюсь.

Науково-пошукові можливості видання, а саме іменний покажчик, є важливою інформаційною базою, яка допомагає швидко знайти потрібну особу.

Збірку завершує кольорова фотогалерея подій, що висвітлює робочі будні та творчі зустрічі фахівців медичних бібліотек України.

Книга видана у зручному форматі на високоякісному папері, вміщує чорно-білі портрети героїв нарисів. Приваблює елегантна кольору теплого шоколаду обкладинка.

Усе зазначене свідчить про значущість даного видання для прийдешніх поколінь. Оцінюючи роботу в цілому, варто відзначити високий рівень цієї історико-біографічної розвідки та її важливість. Книга заслуговує найвищої оцінки і стане незамінним інформаційним джерелом для дослідників історії бібліотечної справи України.

Слід продовжити наукові пошуки у цьому напрямі з метою збереження пам'яті про скромних та самовідданих людей – фахівців медичних бібліотек країни, основною місією яких є бажання зберегти й поділитися надбаннями медичної галузі задля збереження здоров'я нації.

